

Nr 135.

Av herrar **Malmberg** och **Kyling**, om anslag för bidrag till svenska skolmuseet.

Statsanslag till svenska skolmuseet har utgått ända från och med år 1912 till och med år 1940. Under tiden 1933/34—1939/40 utgjorde anslaget 3,500 kronor, men detta anslag sänktes av 1940 års riksdag till 1,000 kronor. Under innevarande budgetår utgår ej något anslag.

På grund av den minskade tillgången på medel har skolmuseets verksamhet måst avsevärt beskäras. Framförallt har icke den utställnings- och föreläsningsverksamhet, som museet tidigare så framgångsrikt bedrivit, kunnat för närvarande uppehållas annat än i mycket blygsam omfattning.

Museets huvudman är Sveriges allmänna folkskolläraförning. Detta betyder emellertid icke, att museets verksamhet tjänar endast denna kårsammanslutnings intressen. Tvärtom måste man säga, att museet tjänar allmänna pedagogiska intressen och är av stort värde för alla lärarkategorier och skolor i vårt land. Det riktiga vore utan tvivel, att verksamheten i sin helhet bekostades av staten och att museet alltså vore en rent statlig institution. Såsom belägg för denna åsikt må här anföras något om museets organisation och om dess verksamhet under de senaste åren.

Museet består av en historisk och en modern avdelning. Den förra innehåller materiel, inventarier och andra föremål av i många fall oersättligt värde, och den giver den besökande en klar inblick i gångna tiders skolliv. Denna avdelning står många gånger vetenskapsmän till värdefull hjälp i deras forskningar. Den andra avdelningen är så att säga den levande delen av museet. Där finnes en ständigt växlande utställning av nutida undervisningsmateriel och skolinventarier, där lärarna kunna finna välbehörlig vägledning, då det gäller att välja utrustning för skolorna. Utställningen är den enda plats, där man kan erhålla en samlad bild av nutida skolmateriel från olika firmor och förlag eller enskilda tillverkare. Denna avdelning har emellertid även en annan betydelsefull uppgift. Där ha med korta mellanrum anordnats tillfälliga utställningar för att visa utvecklingen av någon viss sida av undervisningsväsendet eller för att belysa något aktuellt pedagogiskt problem eller för att göra lärarna i ett visst ämne förtrogna med detta ämnes hjälpmedel. Som exempel från de senaste åren kunna nämnas följande utställningar.

Materiel för trafikundervisning.

» belysande modersmålsundervisningen.

» för arbetet på missionsfälten.

Hjälpmedel för historieundervisningen.

Handarbeten under de första skolåren.

Undervisningsmateriel för lågstadiet.

Elevarbeten i teckning.

Arbetet i nomadskolorna.

Utställning i samband med biologilärarnas årsmöte.

Till sådana utställningar anknytas alltid ett antal föreläsningar och demonstrationer.

Av det sagda torde framgå, att det borde vara ett statsintresse, att museets verksamhet uppehålls. Under nuvarande förhållanden kan man visserligen icke kräva, att staten helt övertager det ekonomiska ansvaret för museet, ehuru detta under normala tider vore naturligt. Men statsbidrag bör alltjämt utgå till verksamheten.

Härtill kommer, att det under innevarande år förefinnes ett alldeles särskilt skäl till att lämna museet bidrag. *Svenska folkskolan firar i år sitt 100-årsjubileum*, och det har ansetts som en självklar sak, att skolmuseet i detta sammanhang skall anordna en *specialutställning* belysande såväl gångna tidens som modern skolverksamhet. Denna utställning kommer icke att anordnas i museets egna lokaler utan på mera central plats, vilket givetvis medför extra kostnader. Det synes naturligt, att staten vid ett sådant tillfälle icke undandraget sig att lämna bidrag.

På grund av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att som bidrag till svenska skolmuseet anvisa 1,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1942.

O. Malmborg.

Folke Kyling.